

خدايه څه شو هغه بنکلي بنکلي خلق

د باچا خان او خان عبدالولي خان تليڼونه

رپورټ: قاضي حضورالله

سپد انور خان، ټانک کښې د خان گل بېټني، ډي آئي خان کښې د شهاب خان ايډوڪېټ، اېبټ آباد، هري پور، بټگرام، کوهستان او مانسهرې په شريکه اېبټ آباد کښې د باچا خان او خان عبدالولي خان تليڼونه د عوامي نیشنل پارټي د صوبائي جانت سیکتر ملک نوید د صدارت لاندې په عزت او احترام سره ولمانځلې شوه چې پکښې د پارټي مرکزي، صوبائي، ضلعي مشرانو او د پارټي کارکنانو په گڼ شمېر کښې گډون وکړو او خپلو درنو مشرانو ته ئې د عقیدت گلونه وړاندې کړل.

جنوري د باچا خان او خان عبدالولي خان د وفات میاشت ده. سرکال هم لکه د نور کله د دواړو مشرانو تليڼونه په ټوله پښتونخوا، افغانستان او نورو پښتون میشتو ملکونو کښې ونمانځلې شول. په دې سلسله کښې تر ټولو لویه او مرکزي غونډه د پېښور په نشترهال کښې د جنوري په پنځه ویشتمه نېټه د اتوار په ورځ د میا مشتاق د صدارت

لاندې په ډېر جوش و جذبې او درناوي وشوه چې د پارټي د صوبائي او مرکزي مشرانو نه علاوه پکښې زرگونو غړو گډون وکړو.

په کوهات کښې د ضلعي صدر عنایت قریشي، هنگو کښې د ضلعي صدر پير حیدر علي شاه، کرک کښې د تعلیم خان اېډوڪېټ، بنو کښې د اسرائیل خان، شانگلې کښې د حاجی سېد فرین، نوښار کښې د اسرار خټک، لکي مروت کښې د صدرالدین مروت، مردان کښې د حاجي رحمت گل، دیر پائین کښې د حاجي بهادر خان، دیر بالا کښې د

د پېښور په نشترهال کښې
د پېښور ضلعې او پېښور ښار د
سپوري لاندي د باچا خان او
خان عبدالولي خان د کليزې
د ستورې غونډې ته د عوامي
نېشنل پارټۍ مرکزې صدر
اسفنديار ولي خان، د عوامي
نېشنل پارټۍ صوبائي صدر
افراسياب خټک، صوبائي ستر
سيکتر تاج الدين خان، د

اترو ته تيار يو چې په ما ئې خودکښ حمله کړې وه
خو که هغوي وسله وغورځوي او د افهام او تفهيم
او خبرو اترو لاره غوره کړي. د دې سيمې د
سوکالۍ او د پښتنو د قتل عام ودرولو او ختمولو
دپاره زه د خپل ژوند قربانۍ ورکولو ته هم تيار یم.
اسفنديار ولي خان د باچا خان او خان
عبدالولي خان د سياست او مبارزې په حواله ووييل
چې:

"نن دنيا منلې ده چې په دنيا کښې امن صرف د
باچا خان د عدم تشدد د فلسفې په ذريعه قائمېدے
شي."

هغه ووييل چې: "دا وخت مونږ د دوو مسئلو
سره مخ يو. يوه بد امنې ده چې حل ئې د باچا خان په
فلسفه عدم تشدد کښې دے. دوېمه مسئله د
صوبائي خودمختارۍ ده چې د هغې دپاره د خان
عبدالولي خان د قربانيو نه انکار نه شي کېدے.

هغه زياته کړه چې نن سبا په آئين کښې د
بدلونونو کومه هوا رالوتې ده، حقيقت دا دے چې
په آئين کښې هره ورځ بدلون نه شي کېدے نو ځکه

عوامي نېشنل پارټۍ پخوانۍ صوبائي صدرې
بېگم نسيم ولي خان، د پېښور ضلعې صدر ميا
مشتاق احمد او د عوامي نېشنل پارټۍ پېښور ښار
صدر ملک غلام مصطفي نه علاوه د پارټۍ نورو
درنو مشرانو وېناگانې وکړې او په خپلو وېناگانو
کښې ئې باچا خان او خان عبدالولي خان ته د
پښتون قام په خدمت، د آزادۍ په جدوجهد او
قربانو د مينې او خلوص نه ډکې پېرزوئني وړاندې
کړې او د هغوي په ژوند او جدوجهد ئې رڼا واچوله.
د عوامي نېشنل پارټۍ مرکزې صدر اسفنديار ولي
خان د تلينونو دستورې ته په خپله وېنا کښې ووي
چې:

"ټول سياسي گوندونه دې د آئين د نوي سر نه
جائزه واخلي، زمونږ پارټي به د اولسم ترميم د
ختمولو سره سره د هر هغه آئيني پېکېج مرسته
کوي چې زمونږ تجویزونه پکښې شامل وي.

جنگ د مسئلو حل نه دے، مونږ په خپله
خاوره امن غواړو، مونږ د هغه خلقو سره هم خبرو

وسائلو پوره پوره اختيار وركړې شي، ترڅو چې پنجاب ته پاکستان او پاکستان ته پنجاب وئيل كېږي، دا ملك ترقي نۀ شي كولې.

د عوامي نېشنل پارټۍ صوبائي صدر افراسياب خټک په خپله وېنا كېنې ووئيل چې "د

اتلسمې فرورۍ د عامو ټول ټاکنو کاميابۍ نه پس پښتنو ثابته كړه چې هغوي ترهگري او تشدد نۀ خوښوي خو د پښتنو دښمنان يوه ډله شوي دي او زمونږه پښتنه سيمه ئې په وينو كېنې ډوبه كړې ده." دوي ووئيل چې "نن پښتنو ته د دې خبرې سزا وركولې شي چې هغوي په خپله خاوره امن غواړي او د خپلې خاورې د بچ كولو كوشش كوي."

دوي ووئيل چې څنگه مونږ په ماضي كېنې د چنگېز خان، سکندر اعظم، بابر، تېمور او انگرېز مقابلې په نرتوب او بهادري سره كړې وه نو دغه شان به د دې مقابلې هم كوو او انشاءالله دوي له به ماتې وركوو." د عوامي نېشنل پارټۍ پخوانۍ صوبائي صدرې محترمې مېرمن نسيم ولي خان د كليزې دستورې ته په خپله وېنا كېنې

ټولو سياسي گوندونو ته د اولسم ترميم سره سره د آئين په ټولو شقونو دوباره نظر اچول پكار دي، ځكه چې آئين داسې پكار دے چې د ټول وطن او قوم په مفادو كېنې وي.

هغه عسكريت خوښو ته اپيل وكړو چې تشدد د هېڅ يوې مسئلې حل نۀ دے. راځئ چې په شريكه كېنېنو او د دې مسئلې حل راوباسو، ځكه چې د پښتنو وينه ډېره وبهېده."

اسفنديارولي خان ووئيل: "چې د پُر امن افغانستان نه بغير پاکستان په امن كېنې نۀ شي پاتې كېدے او د پُر امن پاکستان نه بغير هندوستان په امن كېنې نۀ شي پاتې كېدے. دا د ټولو شريكه مسئله ده."

هغه د پښتونخوا نوم په حواله د صدر آصف زرداري د گرین سگنل مننه وكړه او وې وئيل چې كۀ چاته په پښتونخوا اعتراض وي نو مونږ د چودري رحمت علي تجويز كړي نوم افغانیه ته هم تيار يو. هغه دا هم ووئيل چې حقيقي وفاق هله جوړېدے شي چې ټولو صوبو ته په خپلو خپلو

وگوري چې دوي د غېرو په وېنا خپل قوم په خپله تباہ کوي."

دوي ووئيل چې "په وزيرستان، سوات او د ملک په نورو سيمو کې د امن بحال کولو د پاره د باچا خان او رهبر تحريک خان عبدالولي خان د عدم تشدد فلسفه خپلول پکا ردي.

مونږ امن ځکه غواړو چې د باچا خان د عدم تشدد د فلسفې پېروکار يو. د پارټۍ ټولو کارکنانو ته اپيل کوم چې د باچا خان او رهبر تحريک خان عبدالولي خان پېغام کور کور او کلي کلي ته ورسوي.

د کليزې دستورې ته حاجي غلام احمد بلور، تاج الدين خان، ميا مشتاق احمد، ملک غلام مصطفي او نورو د پارټۍ مرکزي، صوبائي او ضلعي مشرانو هم وېناگانې وکړې. د پښتونخوا صوبې په نورو ضلعو کوهات، کرک، بنو، ډېره اسمعيل خان، لکي مروت، نونبار، مردان چارسده او د صوبې په نورو ضلعو کې هم د باچا خان او رهبر تحريک خان عبدالولي خان د تلينونو د دستورې په لړ کې درنې غونډې وشوې چې ورته ميا افتخار حسېن، بشير احمد بلور، سېد عاقل شاه، سردار حسېن بابک، ملک نويد د عوامي نېشنل پارټۍ د مرکزي او صوبائي کابينې غړو او مقامي ضلعي مشرانو وېناگانې وکړې او د خپلو درنو مشرانو په ژوند، جدوجهد او قربانو کې رڼا واچوله.

دوي په خپله وېنا کېنې ووئيل چې پښتنې خاورې ته د باچا خان بابا په صورت کې د يو داسې لويې هستۍ د پېدا کولو اعزاز حاصل دے

ووي چې "د يو سازش لاندې د پښتون دښمنان لگيا دي د پښتنو د بدناملو کوشش کوي او خپلو کېنې ئې د يو بل دښمنان جوړ کړي دي او يو په بل ئې وژني.

دوي په خپله وېنا کېنې ووي چې "دا وخت د جوش نۀ دے د همت او حوصلې نه کار اخستل

پکار دي او خپل دښمنان پېژندل پکار دي، سوچ پکار دے چې نن مونږ ته په پښتونخوا صوبه کېنې کوم حالات پېښ دي او مونږ د کوم سازش ښکار يو، دا کومو طاقتونو شروع کړي دي، د دې په شا د چالاس دے؟ چې د هغې په وجه نن صرف په سوات، وزيرستان او د صوبې په نورو ضلعو او قبائلي سيمو کېنې اور بل دے او پښتانه بې ځايه سوځي او بدنام کېږي. دوي ووئيل چې افغانستان نه چې کوم اور زموږ صوبه کېنې خور شو دے، د دې نه به پنجاب او د ملک نورې علاقې هم بچ پاتې نۀ شي. دوي خپله وېنا کېنې ووئيل چې کوم خلق د دهشت گردو په نامه يادېږي، زموږ هغه خلقو ته هم اپيل دے چې دوي خپل گربوان کېنې

ئې پرانستل چې په هغې کښې به د پښتون قام بچو د تعليم او علم زدکړه کوله.

دوي ووئيل چې "د تعليمي ادارو حفاظت کول او هغې ته په دروند نظر کتل پکار دي خوندي د تشدد خوښو په لاسونو تعليمي ادارې تباه کېږي چې ډېر د افسوس او شرم خبره ده."

دوي ووئيل چې "يو خوا ته اسلام د علم حاصلول په هر مسلمان ښځې او نارينه فرض گڼي او بله خوا د ماشومانو جينکو د تعليم په حاصلولو

شدت پسند بنديزونه لگوي او د هغوي تعليمي ادارې په بمونو الوزوي. دا خلق د دين او اسلام کوم خدمت کوي؟ د دوي مقصدونه څه دي او دا خلق د چا په اشارو دا کارونه کوي چې په ټوله نړۍ کښې د مسلمانانو او اسلام دپاره د بدنامۍ سبب جوړېږي. دوي ولي خان بابا ته هم د عقيدت پېرزوئني وړاندې کړې او وي وئيل چې رهبر تحريک خان عبدالولي خان خپل ټول ژوند د خپل پلار فخر افغان باچا خان په شان د عدم تشدد او د پښتنو د حقونو د حاصلولو دپاره تېر کړو، د هغوي د ژوند زياته برخه په جېلونو کښې تېره شوه خو هغوي کله

چې هغه دروېش هم و او د خپل وخت دانا هم و، هغوي د خپلې پښتنې خاورې سره ډېر محبت او مينه لرله او د خپلې خاورې د حفاظت او پښتون قام د خوشحالي سوکالي او حقونو گټلو دپاره ئې ټول عمر تکليفونه او مصيبتونه برداشت کړل او که چېرې هغه غوښتلې نو ټول عمر ئې د عېش و عشرت د سکون او آرام ژوند تېرولې شو. ولې چې هغه يو جاگيرداره کورنۍ کښې زېږېدلې و خود خپلې پښتنې خاورې او قام له خاطرې ئې هر څيز پرېښود او په هغه خلقو کښې شامل شو چې هغوي ته دوه وخته ډوډۍ په سختۍ سره ملاوېدلې خود سر پټېدو دپاره ئې چت نه و. يو طرف ته د خانانو د ظلم ښکار وو او بل طرف ته غېر ملکي استعماري طاقتونو د هغوي د بدن نه غوښې شو کولې او وينه ئې ترې څښله. په داسې وخت کښې باچا خان يو تاريخي کردار ادا کړو او دې مصيبت کښې نښتي خلق ئې راپورته کړل او دوي ته ئې دا احساس ورکړو چې کوم ژوند پښتون قام تېروي هغه اصل ژوند نه دے.

دوي ووئيل چې "باچا خان د مظلومي طبقې او پښتون قام د هر قسم حالاتو د مقابلې کولو دپاره تيار کړل او دوي ئې اصل ژوند تېرولو دپاره په سوچ مجبور کړل. دوي ئې د عمل په لار روان کړل او د نه ستړي کېدونکي جدوجهد کولو دپاره ئې تيار کړل."

دوي خپله وېنا کښې ووئيل چې "باچا خان په وخت کښې د تعليم څه خاص رواج نه و، باچا خان د پښتونخوا په زمکه د مدرسو او مکتبونو بندوبست وکړو او تقريباً سل 100 داسې مرکرونه

هم په اصولو سودا ونه كړه او هم دغه وجه ده چې د
رهبر تحريك خدمات نه هېرېدونكي دي او كله چې
هم په ملك كښې د جمهوريت خبره كېږي نو د ولي
خان بابا د خدماتو اعتراف به لازمي كېږي.